

Välis-estlasest malemeister Leho Laurine

Tänases malenurgas teeme juttu veel ühest välis-estlasest malemehest, meenutame ühe esimese Eesti meistri Leho Laurine eluteed. Laurine võitis Eesti meistritiitli 1932. aastal, Eesti esimaletaja nimetusele oldi toleks hetkeks varem mängitud vaid kolmel korral. Laurine sündis 28. augustil 1904. aastal Sankt Peterburgis. 14-aastaselt kolis ta koos oma Eesti päritolu vanematega elama Tallinna. Samal, 1918. aastal Eesti iseseisvus. Mõned aastad hiljem õppis Laurine malet mängima ja 1932. aastal tuli juba vabariigi meistriks ning 1934/1935 saavutas Paul Kerese ja Gunnar Friedemanni järel kolmanda koha.

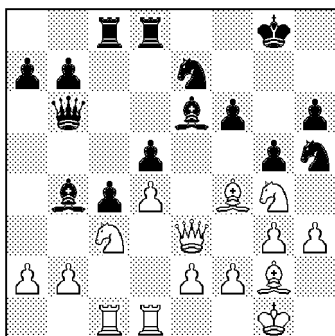
Eesti koondisega maleolümpial

Samal ajal sai ta heaks sõbraks Kerese ja mõnda aega aitas tal välja anda maleajakirja "Eesti Male", mis ilmus ajavahemikul 1936-1940. Lisaks tegi ta maleajakirjanikuna kaastöid veel teistelegi väljaannetele. 1930ndate aastate teisel poolel võttis ta endale perekonnanimeks Laurine (varasema Laurentius asemel).

1935. aastal osales Eesti meeskond esmakordselt maleolümpial Varssavis. Kolmandal laual mänginud Laurine kogus viis punkti 14st. 1936. aastal mängis ta Eesti koondisega male vaheolümpial Münchenis, kus muu hulgas võitis avavoorus ilupartii ungarlase Gedeon Barcza vastu.

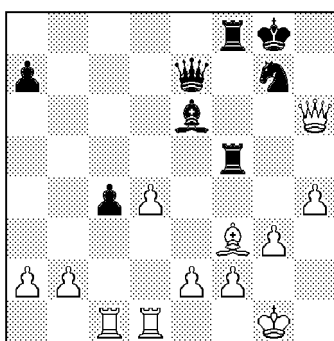
Laurine - Barcza

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Rc3 c5 4.cxd5 exd5 5.Rf3 Rc6 6.g3 Rf6 7.Og2 Oe7 8.O-O O-O 9.Og5 Oe6 10.Vc1 c4 11.Re5 h6 12.Of4 Lb6 13.Ld2 Vfd8 14.Vfd1 Vac8 15.h3 Ob4 16.Le3 Rh5 17.Rg4 Re7 18.Oe5 f6 19.Of4 g5

(Kg1 Le3 Vc1 Vd1 Of4 Og2 Rc3 Rg4 ea2 eb2 ed4 ee2 ef2 eg3 eh3 / Kg8 Lb6 Vc8 Vd8 Ob4 Oe6 Re7 Rh5 ea7 eb7 ec4 ed5 ef6 eg5 eh6)

20.Rxh6+ Kh7 21.Oxg5 fxg5 22.Lxg5 Rg7 23.Re4 dxe4 24.Oxe4+ Kh8 25.Lh4 Vd5 26.Rf5+ Kg8 27.Rxe7+ Oxe7 28.Lxe7 Ve8 29.Lf6 Vf8 30.Lg6 Vh5 31.h4 Ld8 32.Oxb7 Le7 33.Of3 Vhf5 34.Lh6

(Kg1 Lh6 Vc1 Vd1 Of3 ea2 eb2 ed4 ee2 ef2 eg3 eh4 / Kg8 Le7 Vf5 Vf8 Oe6 Rg7 ea7 ec4)

34...Vxf3 35.exf3 Vxf3 36.Ve1 Lf7 37.Vxe6 Rxe6 38.Ve1 Rxd4 39.Lg5+ Kh8 40.Ld8+ Kh7 41.Ve7 Re2+ 42.Vxe2 Lg6 43.Le7+ Vf7 44.Le4 Vf5 45.g4 Va5 46.Lxg6+ Kxg6 47.a3 c3 48.bxc3 Vxa3 49.Kg2 Vxc3 50.Va2 Vc7 51.Kg3 Kf6 52.h5 Ke5 53.g5 Vc3+ 54.f3 Vc1 55.Va5+ 1:0

Pagemine Rootsi

Teise maailmasõja ajal oli Laurine mitu korda lähedal sellele, et ta oleks Siberisse küüditatud või koguni hukatud. Ühena viimastest õnnestus tal 1944. aastal põgeneda saksa konvoi valve all oleva laevaga Tallinnast. Laev pidi suunduma Saksamaale, kuid merel võtsid eestlased sakslastelt võimu üle ja suund võeti Rootsi suurimale saarele Gotland.

1947. aastal asus Laurine elama Göteborgi, kus sai tööd ühes vabrikus. Samas liitus ta tänapäevani tegutseva maleklubiga SS Manhem, kuid kuna sealne õhkkond talle ei meeldinud, siis mõne aasta pärast otsustas ta klubi vahetada ja liitus SK Kamraternaga. Algusest peale kuulus Laurine Göteborgi paremate maletajate hulka, kuigi vaid harva saavutas ta 1930ndatel aastatel näidatud malelise taseme. 1947. aastal loodi Uppsalas Välis-Eesti Maleliit, mille üks asutajaid oli ka Laurine.

Sõja ajal ja vahetult pärast sõda läbi elatu oli Laurise närvisüsteemile mõjunud niivõrd rusuvalt, et ta solvus ja kibestus väga kergesti. Seetõttu sattus ta peagi konflikti Rootsi Maleliiduga, kes keeldus teda tunnustama meistriklassi vääriliseks enne, kui ta sai kuningriigi kodakondsuse 1953. aastal.

Samuti Rootsis elanud Välis-Eesti maletaja Aleksander Hildebrand (24.12.1921 Tallinn - 03.08.2005 Uppsala) rääkis mõne aasta eest Laurise kohta järgmist: "Sain Laurisega alati hästi läbi. Mulle meeldis, et tal olid omad põhimõtted, milledest ta kinni pidas. Ta oli ainuke pagulasmaletaja, kes ei leppinud sellega, et Rootsis tuli kõigil (ka neil, kes olid Eestis meistrid) alustada kvalifikatsiooni väga madalalt astmelt st Rootsi II klassist. Laurine protestis ja jäi Rootsi üleliidulistest turniiridest eemale 3-4 aastaks, kuni ta lõpuks meistriklassi võeti, seda ilma kvalifitseerumata, mida nõuti kõigilt teistelt." Laurine võitis Göteborgi meistritiitli kuuel korral. 1954. aastal mängis ta oma koduklubi SK Kamraterna teisel laual Eric Jonssoni järel Rootsi klubide meistrivõistlustel, kus saavutati esikoht. Lisaks Laurisele mängis klubi neljandal laual veel teinegi eestlane, traagiliselt hukkunud Reljo Utuste.

1960ndatel aastatel asus Laurine elama Stockholmi ja tuli 1967. aastal linna malemeistriks. Stockholmi perioodil kuulus ta maleklubi Sundbyholms SK koosseisu. Laurine suri Stockholmis 93-aastasena 31. jaanuaril 1998.

Margus Sööt,
meistrikandidaat males